

### **INSTRUCTIONAL DESIGN AS A TOOL TO ENHANCE ADULT LEARNING**

**Summary:** *The article defines what instructional design is and what the main peculiarities of adult learners are. It is suggested the one can use instructional design as a tool to enhance adult learning and make the process more effective. The author illustrates this idea by depicting the learning domains and learning styles and binding them with the model of instructional design.*

*There has been noted that adult learning has its own specifics which should be considered during adult learning program development; for example, the adults who decide to continue their education or to get additional qualifications have certain life experience and prone to self-analysis. As effectiveness of training largely depends on the material representation way, while preparing curriculum a person's cognitive ways should be considered. For instructional design it is important to formulate precisely the expected results and learning objectives, in order to the objectives, strategy and assessments correspond to each other.*

*The author emphasizes that instructional design model reveals the structure and meaning of teaching, helps to visualize the problem and divide it into its constituent parts. Though there are several different models of instructional design copyright, it is described one of the most famous and developed models - a ADDIE model, which is a complex process, traditionally used by instructional designers and courses developers. The advantages of using instructional design in the development of educational programs are characterized in the article.*

**Key words:** *instructional design, adult learning, adult learners, modern education.*

**УДК 37.013:63-057.87**

**Ткаченко Ольга Василівна** – асистент кафедри інформаційних систем і технологій Білоцерківського національного аграрного університету

*E-mail: oliatkachenko@ya.ru*

### **СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ АГРОНОМІВ- ДОСЛІДНИКІВ: ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ**

Сьогодні рівень та якість підготовки майбутніх агрономів-дослідників стає найважливішим чинником щодо розвитку аграрного сектору економіки України. Саме в час ствердження України як держави, назріла потреба під новим кутом зору висвітлити процес підготовки кадрів саме для аграрного сектору економіки, адже історично саме село, сільське господарство було, є і, вочевидь, і надалі буде основою нашої економіки, культури та

ментальності. Сучасні соціально-політичні, економічні умови потребують працівника «нового типу», який матиме глибокі професійні знання, володітиме економічними і правовими знаннями, здатен до агрономічної та соціальної творчості, самовдосконалення, готовий до роботи при різних формах організації праці, умовах праці та виробництва в умовах конкуренції, а саме бути професійно і соціально мобільним фахівцем свого напрямку.

Підготувати кваліфікованого працівника фермерського господарства може педагог-агроном, який має високу робітничу кваліфікацію, обізнаний з новітніми виробничими та педагогічними технологіями і вміло використовує їх у навчально-виробничому процесі. А основним резервом оновлення кадрового потенціалу ПТНЗ сільськогосподарської галузі є лише інженерно-педагогічні навчальні заклади різних рівнів акредитації, що є невід'ємною проблемою при підготовці майбутніх фермерів агрономами-дослідниками.

У сучасних умовах система аграрної освіти передбачає підготовку фахівців, які відзначаються висококваліфікованими професійними вміннями і навичками, високим рівнем психолого-педагогічної компетентності, критичному мисленні, здатності застосовувати інноваційні методики на практиці, запроваджувати цінності демократичної, правової держави.

Назріла необхідність нових концептуальних підходів підготовки агрономів-дослідників до роботи з майбутніми фермерами, основними передумовами яких є сучасні процеси освітньої реформи, визначення нових підходів у функціонуванні системи професійно-педагогічної освіти, враховуючи міжнародний досвід, інтеграцію України у Європейське співтовариство.

Концепція спрямована на модернізацію української освіти, реагуючи на виклики часу, ефективно діє у глобальному середовищі: «Тут є надзвичайно широкий спектр завдань – від формування відповідних світоглядних позицій, розуміння українського розвитку у контексті світових цивілізаційних процесів до відпрацювання навичок спілкування зі світом, людьми з інших країн, переймання їхнього досвіду і досягнень. Це особливо важливо в умовах, коли прогрес кожної окремої країни залежить не тільки від зусиль її громадян, але й від того, наскільки вони здатні сприймати все краще, що є в інших країнах (В.Кремень)» [1, с. 6].

Нами було поставлено мету – проаналізувати підготовку агрономів-дослідників до педагогічної дії.

Кожного року в сільському господарстві розвивається модернізація щодо застосування сільгосптехніки та іншого

обладнання. Політика корінних перетворень життя села, зміна продуктивних сил і виробничих відносин у сільському господарстві неминуче вимагають істотних змін у підготовці професійних фахівців. В даний час поповнення трудових ресурсів сільського господарства майже повністю йде за рахунок підростаючого покоління. У той же час молоді люди ще не мають достатніх трудових навичок, досвіду, не привчені до самодисципліни в роботі. Все це вимагає посилення уваги до професійного самовизначення молодих сільських трудівників, створенню необхідних соціально-економічних умов, що сприяють їх закріпленню на селі.

В умовах переходу до ринкової економіки перед навчальними закладами стоїть питання про підготовку фахівців, здатних брати участь у виробництві продукції, конкурентоспроможної на світовому ринку. Сьогодні агропромислому виробництву потрібні нові керівники та фахівці, які досконало володіють організацією і технологією виробництва, здатні працювати не тільки на державних підприємствах і в кооперативах, а й консультантами орендних колективів, фермерських господарств, очолювати або працювати в їх складі, глибоко аналізувати і прогнозувати результати господарської діяльності. Найважливішим завданням стала переорієнтація підготовки робітничих кадрів, які повинні не тільки володіти новою технікою, але і прогресивними технологіями, питаннями економіки, організації праці [2].

Необхідність росту рівня підготовки фахівців аграрного сектора вимагає постійного вдосконалення структури і функцій як вищих так і професійно-технічних навчальних закладів. Агропромисловий комплекс сьогодні визначається характером і рівнем соціального і науково-технічного прогресу. Впровадження нових наукових досягнень у техніці та біотехнології, розвиток ринкових відносин вимагають постійного поповнення інформацією в навчальному процесі. Звідси випливають і вимоги до постійного вдосконалення сільськогосподарських навчальних закладів, підвищенню динамічності їх розвитку, до готовності прийняти такі структурні та організаційні форми, які потрібні ринком і науково-технічним прогресом [3, с.7-8]. Тому введення нових спеціальностей аграрного напрямку призведе до перетворення сільськогосподарських навчальних закладів в одну з найбільш динамічних систем. В свою чергу це призведе до удосконалення, уточнення навчальних програм підготовки майбутніх агрономів-дослідників в аграрних університетах України і майбутніх фермерів (працівників «нового типу») у ПТНЗ. В результаті чого, отримаємо

висококваліфікованих фахівців за необхідними напрямками сільськогосподарського виробництва.

Сьогодні є недостатнім формувати у майбутніх фахівців тільки професійні знання. Не менш важливим є високий рівень їх економічної, філософської, екологічної, правової, педагогічної підготовки, здатність керувати колективом, розуміти закономірності сільгоспвиробництва і соціальних змін на селі [4, с. 4-15]. Саме сьогодні сільськогосподарські навчальні заклади повинні здійснювати гуманістичне формування особистості, що зумовить уміння користуватися знаннями, арсеналом матеріальної і духовної культури, загальнолюдськими цінностями має визначати фахівця майбутнього. Тільки такі знання можуть служити повноцінною основою підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва.

Появу спеціальностей «нового типу» прогнозує аналіз розвитку сільськогосподарського виробництва. Сьогодні поява нових організаційних структур, розширення ринкової економіки, прискорення науково-технічного прогресу, підвищення продуктивності праці, зростаюча універсалізація агротехнічних засобів викликає необхідність вдосконалення знань фахівців широкого профілю дають поштовх до нових спеціальностей, які даватимуть дорогу до відкриття нових можливостей.

Тому підготовка фахівців АПК повинна забезпечити потреби сільського господарства, а також служити основою розвитку професійної школи як системи, приведення її у відповідність характером суспільних потреб. Важливою проблемою введення нових спеціальностей є визначення адаптації раніше випущених фахівців до нових досягнень технічного прогресу і суспільної практики, шляхів удосконалення підготовки молодих фахівців та їх перекваліфікації.

Однією з важливих проблем є розробка соціально-економічних критеріїв ефективності аграрних навчальних закладів. Основне призначення їх сьогодні – формування фахівців, покликаних вирішувати проблеми ринкової економіки, тому критерій ефективності їх роботи повинні проектуватися в усі галузі сільського господарства [2]. Оновлення всіх сфер життєдіяльності суспільства викликає необхідність перегляду та організації навчального процесу в аграрних навчальних закладах у напрямку посилення індивідуалізації навчання на основі підвищення ролі самостійної роботи студентів, розвитку їх ініціативи і підвищення відповідальності у придбанні знань. Звідси соціальне замовлення на висококваліфікованих і освічених фахівців сільського господарства.

Звідси вивчення зарубіжного досвіду підготовки конкурентоспроможних фахівців сільського господарства є досить важливим. Беручи до уваги зарубіжний досвід – це дозволить уникнути некоректних рішень, розкриє додаткове джерело нових підходів, створить передумови для відмови від прийнятих стереотипів у сфері навчання і виховання. Вивчення позитивного досвіду зіграє важливу роль у подоланні існуючого розриву між вітчизняною системою освіти і загальноосвітніми тенденціями в проведених освітніх реформ, що створює небезпеку гальмування економічного розвитку країни та відходу від однієї з головних цілей державної політики в галузі освіти – поліпшення якості людського потенціалу. Рішення даної задачі вимагає кардинального перегляду підходів до поняття «спеціаліст нового типу» в цілому і до професійної освіти зокрема [5, с.199; 6, с. 2-6].

Розгляд та аналіз зарубіжного досвіду може бути цілком перспективним у практиці при використанні в українській освіті елементів досвіду зарубіжних освітніх систем, а саме навчальних програм, з урахуванням їх переробки та адаптації до наших умов .

Також аналіз науково-педагогічної літератури дозволяє говорити про істотний внесок таких науковців, як Л.І.Гурьє, П.С.Ілюшіна, В.М.Кларіна, А.М.Новікової, Н.О.Олейнікової, Ф.Л.Ратнер, та інших. Наприклад, аналізуючи підготовку конкурентоспроможних фахівців сільськогосподарського виробництва, важливим є звернення до досвіду професійної освіти в Англії. Оскільки Великобританія є однією з найбільш економічно розвиненою країною світу, і сільське господарство тут відіграє провідну роль в економіці країни.

Досвід освітнього процесу в Англії, вивчення програм та навчальних планів, пошук оптимального методичного забезпечення обумовлюють необхідність такої роботи, в ході якої важливо вивчити: модель навчального плану всіх структурних підрозділів англійської сільськогосподарської коледжу, управління в коледжі, його фінансування і роботу викладачів, освітні програми та навчальний процес, спеціалізацію в навчальному закладі і систему навчання. Система професійної підготовки фахівців сільського господарства в англійському навчальному закладі зумовлена провідною роллю сільськогосподарського виробництва в економіці Англії, яка в свою чергу визначає вимоги до якості підготовки кадрів.

Звичайно, далеко не все слід копіювати, але в умовах переходу України до ринкової економіки є цілий ряд моментів, які слід враховувати. Проблеми сільськогосподарської освіти досліджують й вітчизняні вчені: А.Т. Глазунов, М.П. Гур'янова,

М.В. Дюжакова, Б.А. Куган, Г.В. Морозова, П.Н. Осіпов, Д.С. Ягафарова та ін. Але у названих наукових працях досліджувалися лише окремі аспекти зарубіжного досвіду. У них не ставилося завдання вивчення формування та розвитку системи підготовки фахівців для сільського господарства в конкретній країні як цілісного феномену, що характеризується особливостями, зумовленими історичними та соціально-економічними умовами даної країни.

Аналіз сучасних вітчизняних досліджень, які присвячені сільськогосподарській професійній освіті, свідчить, що процес і особливості підготовки майбутніх фахівців сільськогосподарського виробництва до педагогічної дії у навчальних закладах середньої професійної освіти до цих пір не вносились до розв'язання першочергових проблем, що в свою чергу могло б виявитися корисним в період модернізації української освіти. Тому є необхідність створення в нашій державі такої системи підготовки фахівців сільського господарства, яка відповідала б новим вимогам до сучасного працівника села та дозволила б підвищити якість підготовки фахівців для сільського господарства в нашій країні.

#### **Література**

1. Біла книга національної освіти України / Акад. пед. наук України; за ред. В.Г. Кременя. – К., 2009. – 376 с.
2. Правдюк В.М. Підготовка фахівців для сільського господарства в англійському коледжі / В.М. Правдюк [Електронний ресурс] – Режим доступу 15.09.2013 : <<http://www.dissercat.com/content>>. – Загол. з екр. – Мова укр.
3. Наин А.Я. Гуманизация непрерывного профессионального образования: вариант концепции, модели / А.Я. Наин, Л.М. Кустов. – Челябинск: ЧГИФК, 1994. – 76 с.
4. Полонский В.М. Инновации в образовании (методологический анализ) / В.М. Полонский // Инновации в образовании. – 2007. – № 2. – С. 4-15.
5. Нечаев В.Я. Социология образования / В.Я. Нечаев. – М.: Изд. МГУ, 1992. – С. 199.
6. Анісімов П.Ф. Середня професійна освіта на межі століть / П.Ф. Анісімов // Середня професійна освіта. – 2000. – № 1. – С. 2-6.

**Ткаченко Ольга Васильевна** – ассистент кафедры информационных систем и технологий Белоцерковского национального аграрного университета

E-mail: [oliatkachenko@ya.ru](mailto:oliatkachenko@ya.ru)

#### **СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ АГРОНОМОВ-ИССЛЕДОВАТЕЛЕЙ**

**Аннотация.** В статье осуществлен анализ современного состояния подготовки агрономов-исследователей к педагогическому

действию с будущими фермерами. Выявлены факторы, определяющие требования к подготовке специалистов для сельскохозяйственного производства. Раскрыта сущность и особенности многоуровневой профессиональной подготовки специалистов аграрного сектора Украины. Рассматривая проблему исследования, во внимание принят зарубежный опыт, который может быть вполне перспективным в практике при использовании именно учебных программ, с учетом их переработки к нашим условиям.

**Ключевые слова:** педагогическое действие, агроном-исследователь, фермер.

**Olga Tkachenko** – Assistant of the Department of Information Systems and Technology of the Bilotserkivskiyi National Agrarian University  
E-mail: oliatkachenko@ya.ru

### **MODERN PROBLEMS OF AGRONOMIST RESEARCHERS' PROFESSIONAL TRAINING**

**Summary.** Today there is a need to illuminate the process of training specifically for the agricultural sector because historically a village and agriculture were and continue to be the backbone of our economy, culture and mentality. In modern conditions the system of agricultural education involves training, which is marked by highly professional skills, a high level of psychological and pedagogical competence, critical thinking, the ability to apply innovative methods in practice, to introduce democratic values, the rule of law. Today it is insufficient to form at future professionals only professional knowledge. Equally important is the high level of economic, philosophical, environmental, legal, pedagogical training, the ability to manage a team, to understand the patterns of agricultural production and social change in rural areas. Now the agricultural education implements humanistic identity formation that cause to the ability to use knowledge, an arsenal of material and spiritual culture, human values should determine professional future. But such knowledge can serve as the basis for a full increase the efficiency of agricultural production.

Therefore there is a need for new conceptual approaches to training of agronomists-researchers to work with future farmers which are the main prerequisites of modern educational reform processes, identifying new approaches in the functioning of vocational teacher education, taking into account international experience, the integration of Ukraine into the European Community.

Thus, the article analyzes the current state of training of agronomists-researchers to educational actions with future farmers. The factors that determine the requirements for training for agricultural production. The essence and peculiarities of multi-level training of the agricultural sector of Ukraine. Considering the problem of research it is taken into account the international experience which can be quite promising in practice when using the same curriculum based on their products to our conditions.

**Key words:** teaching performance, agronomist- researcher, farmer.